

HANS ERNST KINCK (1865-1926)

Født i Finnmark som sønn av en distriktslege, med de første av sine oppvekstår i Namdal og de neste i Setesdal, hadde Kinck opplevet mye av norsk natur og folkelyne da familien kom til Strandebarm i 1877. Setesdølsens hang til mystikk og overtro, sindigheten og isolasjonen sto i skarp kontrast til den vestlandske kvikkheten han nå møtte. Hans egen rot i den kondisjonerte klassen hindret ham i å bli en av folket, men han var en skarp iakttagere som i bok etter bok tok for seg konflikten mellom embetsmannskultur og bondekultur. Hovedverket innenfor denne genren er "Sneskavlen brast". Han var sterkt interessert i middelalder og renessanse, og mange av bøkene hans tar utgangspunkt i italiensk historie og kunst. Og Kinck står som vår kanskje største novellist gjennom alle tider. Ikke mindre enn 12 novellesamlinger ga han ut, og enkelte av novellene er nærmest blitt folkeei, f.eks. "Hvitsymre i utslaatten" og "Den nye kapellanen". Ellers har han aldri hatt noen stor leserkrets. Mange av bøkene forelå faktisk bare i ett opplag før nytgivelsen av hele produksjonen begynte i 1970-årene. Denne er for lengst avsluttet, men de fleste av bindene har måttet selges på billigsalg til slutt.

I nærværende oversikt har vi bare registrert hovedvarianter med hensyn til innbinding og omslag. Det forekommer imidlertid en mengde bindvarianter, både i form av senere forlagsbind/ salgsbind og varianter som har foromslag eller begge omslag medbundet. I tillegg foreligger det en spesialinnbinding av noe over 40 bind i et rødbrunt skinnbind. Aschehoug bandt i 1930 inn et restopplag – visstnok ca. 200 serier – i denne innbindingen.

Med unntak av de 5-7 eldste bøkene og særtrykket fra 1919, som er meget sjeldent, er det en enkel sak å skaffe seg en pen rekke av Kinck. Førsteutgavene i originalbind før 1900 har alltid vært meget attraktive for samlere, og i dag må man nok regne med å betale 2-3000 kroner eller mer for disse. For øvrig prises Kinck relativt lavt.

HANS E. KINCKS FØRSTEUTGAVER:

- 1892: Huldren. Et vestlandsbillede. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Helsjirtingbind.**
B. **Variantbind nevnt i Capplen-katalog 2012**
- 1893: Ungt folk. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1895: Flaggermus-vinger. Eventyr vestfra. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Helsjirtingbind.**
B. **Helsjirtingbind med lik dekor som de senere bindene. (Tittelbladet identisk med A).**
Det finnes to varianter av tittelbladet:
A. Hans E. Kinck: Flaggermus-vinger. Eventyr vestfra. (Gyldendals emblem). København. Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn). Trykt hos J. D. Qvist & komp. (A. Larsen). 1895.
B. Hans E. Kinck: Flaggermus-vinger. Eventyr vestfra. København. Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn). 1895. Typografien på tittelbladet er annerledes (grovere) enn i A. Neste blad, innholdsfortegnelsen, er også forskjellig typografisk i de to utgivelsene. Imidlertid er foromslaget identisk med tittelbladet til A.
- 1896: Sus. Den yngstes ungdom. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Helsjirtingbind**
B. **Helsjirtingbind med lik dekor som de senere bindene.**
- 1897: Fra hav til hei. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Helsjirtingbind**
B. **Helsjirtingbind med lik dekor som de senere bindene.**
Det foreligger en supprimert utgave av denne boken fra 1955, jfr. nedenfor.
- 1898: Hugormen. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Helsjirtingbind**
B. **Helsjirtingbind med lik dekor som de senere bindene.**

- 1898: Mellem togene. Skuespil i fire akter. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1899: Trækfugle og andre. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i tre varianter:
A. Helsingjirtebinding
B. Helsingjirtebinding med lik dekor som de senere bindinger.
C. Enklere helsingjirtebinding, lysegrønt, med forfatternavn og tittel på rygg og fordekkelse. Sett med vareomslag.
- 1900: Fru Anny Porse. Fortælling. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Forfatternavn på en linje på rygg. Rundere "ugleformet" forlagsmerke på bakdekkelse. Mønstret forsatspapir.
B. Forfatternavn på to linjer på rygg. Mer kvadratisk forlagsmerke på bakdekkelse. Umønstret forsatspapir.
- 1901: Vaarnætter. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1902: Doktor Gabriel Jahr. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Forfatternavn på en linje på rygg. "Doktor Gabriel Jahr" på rygg. Rundere "ugleformet" forlagsmerke på bakdekkelse. Mønstret forsatspapir.
B. Forfatternavn på to linjer på rygg. "Gabriel Jahr" på rygg. 0,5 cm høyere format enn "A". Mer kvadratisk forlagsmerke på bakdekkelse. Umønstret forsatspapir.
- 1903: Naar kærlighed dør. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1904: Italienerne. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, tegnet av Brynjulf Larsson. Forlagsbinding i to varianter:
A. Rundere "ugleformet" forlagsmerke på bakdekkelse.
B. Mer kvadratisk forlagsmerke på bakdekkelse.
- 1904: Emigranter. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1905: Præsten. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, tegnet av Brynjulf Larsson. Forlagsbinding i to varianter:
A. Forfatternavn på en linje på rygg. "Præsten" i mindre typer på rygg og fordekkelse. Rundere "ugleformet" forlagsmerke på bakdekkelse. Mønstret forsatspapir. Uten smusstittelblad.
B. Forfatternavn på to linjer på rygg. "Præsten" i større typer på rygg og fordekkelse. 0,5 cm høyere format enn "A". Mer kvadratisk forlagsmerke på bakdekkelse. Umønstret forsatspapir.
- 1906: Livsaanderne. Fem novelletter. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1906: Agilulf den vise. Dramatisk digt. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1907: Gammel jord. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. "GAMMEL JORD" med store bokstaver på fordekkelse.
B. "Gammel jord" med små bokstaver på fordekkelse.
- 1908: Werenskiold-utstillingen i Kristiania Kunstforening. Ustillingskatalog med 20-siders forord skrevet av Hans E. Kinck.
Innbinding: Omslag, typografisk.

- 1908: Drifte karen. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. Stort forleggermerke [2x2,5cm] på bakdekkel. Marmorert snitt. Mønstret forsatspapir.
B. Lite forleggermerke [1,5x1,8cm] på bakdekkel. Marmorert snitt. Umønstret forsatspapir.
- 1909: Masker og mennesker. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1910: Den sidste gjest. Drama fra barokkens første aar. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, tegnet av Brynjulf Larsson. Helsjirtingbind. **Fremre omslag medbundet i alle (?) forlagsbind.**
- 1911: Bryllupet i Genua. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. Forfatternavn på en linje på rygg. Rundere "ugleformet" forlagsmerke på bakdekkel. Marmorert snitt.
B. Forfatternavn på to linjer på rygg. Mer kvadratisk forlagsmerke på bakdekkel.
To varianter av B:
1. Med forgylling på fordekkel. Marmorert snitt.
2. Uten forgylling på fordekkel. Umønstret snitt.
- 1911: En penneknægt. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, komponert. **Forlagsbind i to varianter:**
A. Forlagsmerke på bakdekkel. Tittel over 3 linjer på rygg. Marmorert snitt. Fremre omslag medbundet.
B. Uten forlagsmerke på bakdekkel. Tittel over 2 linjer på rygg. Umønstret snitt. Omslag ikke medbundet.
- 1912: Spanske høstdøgn.
Innbinding: Omslag, etter maleri av Hans Ødegaard. Helsjirtingbind. **Fremre omslag alltid [?] medbundet.**
- 1913: Paa Ekre'nes gaard. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind. **Omslag i to varianter:**
A. Grønt tykt papir med sjatteringer mot hvitt.
B. Tynt beige papir.
- 1915: Mot karneval. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, tegnet av Brynjulf Larsson. Helsjirtingbind.
- 1916: Renæssansmennesker. Historien om Niccolò Machiavelli. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind. Helskinnbind **med helt gullsnitt.**
- 1917: Kirken brænder. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1918: Noveller i utvalg I-II. Aschehoug. Opplag 550 nummererte eksemplarer, signert av forfatteren.
Innbinding: Omslag, komponert. Helskinnbind.
- 1918: Sneskavlen brast. Bygderoman fra slutten av 70-aarene. I. Storfolk og bonde. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i tre varianter:**
A. Helsjirtingbind, som de øvrige bøker fra tiden.
B. Dekorert halvsjirtingbind.
C. Dekorert halvskinnbind.
- 1919: Sneskavlen brast. Bygderoman fra slutten av 70-aarene. II. Unge fru Sofie. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i tre varianter:**
A. Helsjirtingbind, som de øvrige bøker fra tiden.
B. Dekorert halvsjirtingbind.
C. Dekorert halvskinnbind.
- 1919: Sneskavlen brast. Bygderoman fra slutten av 70-aarene. III. Opper skavlen. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i tre varianter:**
A. Helsjirtingbind, som de øvrige bøker fra tiden.
B. Dekorert halvsjirtingbind.
C. Dekorert halvskinnbind.

- 1919: Stammens røst. Fem italienske digtere fra vor tid. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Forlagsmerke på bakdekket. Forfatternavn over 1 linje og tittel over 3 linjer på rygg.**
B. **Uten forlagsmerke på bakdekket. Forfatternavn over 2 linjer og tittel over 2 linjer på rygg.**
- [1919]: Lidt om stil. Særtrykk. Helsingfors. Førstetrykk av artikkel i festskrift til Werner Söderhjelm opptrykt i Mange slags kunst i 1921.
Innbinding: Omslag.
- 1920: Guldalder. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i tre varianter:**
A. **Runder "ugleformet" forlagsmerke på bakdekket. Forfatternavn over 1 linje og tittel over 2 linjer på rygg.**
B. **Mer kvadratisk forlagsmerke på bakdekket. Forfatternavn over 2 linjer og tittel over 1 linje på rygg.**
C. **Enklere helsjirtingbind, lysegrønt, med forfatternavn og tittel på rygg og fordekket. Sett med vareomslag.**
- 1920: Rormanden overbord. Opbyggelser og artikler fra krigsaarene.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1921: Lisabettas brødre. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1921: Mange slags kunst. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1921: Vestlandshus. (Sammen med Olav Hoprekstad). Bergen. John Grieg.
Innbinding: Omslag, komponert.
- 1922: Fra Fonneland til Svabergssveen. Noveller og humoresker. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Uten forlagsmerke på bakdekket. Med forgylling på fordekket. Marmorert snitt.**
B. **Med forlagsmerke på bakdekket. Uten forgylling på fordekket. Uten mønstret snitt.**
- 1922: Storhetstid. Om vaart aandsliv og den litterære kultur i det trettende aarhundrede. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Med forlagsmerke på bakdekket.**
B. **Uten forlagsmerke på bakdekket.**
- 1923: Herman Ek. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1924: Steder og folk. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1925: Paa Rindalslægret. Dramatisk efterspil i tre dele. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.
- 1925: Italien og vi. Kulturhistorisk causeri. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1926: Foraaret i Mikropolis. Fabler og noveller. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Forlagsbind i to varianter:**
A. **Med marmorert snitt.**
B. **Uten marmorert snitt.**

Etter Ernst E. Kincks død er utgitt:

- 1927: Mands hjerte. Digte. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbind i to varianter:
A. Helsingbinder.
B. Helsingbinder.
- 1928: Kunst og kunstnere. Aschehoug.
Innbinding: Omslag med vignett: Nikolai Astrups Soleienat. Forlagsbind i to varianter:
A. Helsingbinder. **Det er to varianter av helsingbinderet:**
1. Med forgylling på fordekkel. Marmorert snitt. Fremre omslag medbundet.
2. Uten forgylling på fordekkel. Umønstret snitt. Omslag ikke medbundet.
B. Skinnryggbind.
- 1929: Torvet i Cirta. To noveller.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbind i to varianter:
A. Helsingbinder.
B. Helsingbinder.
- 1951: Sagaens ånd og skikkelser. Utgitt ved Hallvard Lie. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.

Bibliofilutgaver:

- 1942: Vestlandsnoveller. Pennetegninger av Nikolai Astrup. Forening for norsk bokkunst.
Innbinding: Omslag, typografisk. Trykt i 475 eksemplarer.
- 1944: Hvitsymre i utslaatten og tre andre noveller. Illustrert med originale fargetresnitt av Thorbjørn Egner.
Utgitt av Bordklubben.
Innbinding: Omslag, tresnitt av Egner. Fremstilt i 100 nummererte eksemplarer, signert av Egner. Se for øvrig Egner-oversikten vedrørende denne og senere utgaver.

Supprimert utgave:

- 1955: Fra Hav til Hei. Aschehoug.
Innbinding: Helsingbinder.